

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Małgorzata Jarząbek

Protokolant: Magdalena Adamska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 lutego 2022 r. w Warszawie
sprawy M. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wypłatę emerytury

na skutek odwołania M. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 31 marca 2021r. znak (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

M. P., zastępowany przez profesjonalnego pełnomocnika, 10 maja 2021r. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z 31 marca 2021 r. znak: (...). Ubezpieczony zarzucił skarżonej decyzji naruszenie art. 95 ust. 1 i 2 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej poprzez zawieszenie prawa do wypłaty emerytury z systemu powszechnego z uwagi na zbieg prawa do emerytury z systemu powszechnego z prawem do emerytury wojskowej przyznanej przez Wojskowe Biuro Emerytalne w sytuacji, gdy ubezpieczony nie mógł uwzględnić w emeryturze wojskowej jakiegokolwiek okresu „cywilnego” stażu emerytalnego z uwagi na fakt, że pobiera maksymalną emeryturę wojskową oraz naruszenie przez organ rentowy art. 32 ust. 1 Konstytucji RP w zakresie w jakim ZUS w sposób nieuprawniony zróżnicował sytuację prawną emeryta wojskowego przyjętego do służby przed 1 stycznia 1999 r. w zakresie uprawnień emerytalnych i możliwości pobierania drugiej emerytury z systemu powszechnego, w sytuacji gdy ubezpieczony nie mógł skorzystać z doliczenia jakiegokolwiek okresu pracy poza wojskiem do emerytury mundurowej, a zatem jego sytuacja jest identyczna jak sytuacja emeryta wojskowego przyjętego do służby po 1 stycznia 1999 r. W konsekwencji wnioskodawca powinien otrzymywać drugą emeryturę wypłacaną przez ZUS. W związku z powyższym pełnomocnik odwołującego wniósł o zmianę skarżonej decyzji poprzez przyznanie M. P. prawa do wypłaty emerytury i zobowiązanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do podjęcia wypłaty zawieszono świadczenia od 1 lutego 2021 r., tj. od miesiąca, w którym został złożony wniosek o wypłatę emerytury. Pełnomocnik odwołującego wniósł ponadto o zasądzenie od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych (odwołanie k. 3-7 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy wyjaśnił, że na mocy skarżonej decyzji przyznał wnioskodawcy emeryturę w oparciu o przepisy ustawy emerytalnej, przy czym wypłata świadczenia

została zawieszona, ponieważ ubezpieczony pobiera emeryturę z Wojskowego Biura Emerytalnego. Odnosząc się do argumentacji odwołującego organ rentowy powołał się na treść art. 2 ust. 1 i art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej oraz art. 15a ustawy zaopatrzeniowej wskazując, że z uwagi na przytoczone przepisy nie jest możliwe wypłacanie obu świadczeń (odpowiedź na odwołanie k. 13 a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. P. ma prawo do emerytury wojskowej przyznane na podstawie decyzji Wojskowego Biura Emerytalnego z 10 lutego 2003 r. znak: (...). Świadczenie to zostało odwołującemu przyznane w wysokości 75% podstawy wymiaru, na co złożyło się 82,90% z tytułu 31 lat wysługi emerytalnej i 15% zwiększenia z tytułu inwalidztwa pozostającego w związku ze służbą, z zastosowaniem zasady nieprzekraczania 75% podstawy wymiaru. Przy ustalaniu prawa i wysokości podstawy wymiaru świadczenia nie uwzględniono żadnych okresów zatrudnienia poza służbą wojskową (decyzja Dyrektora (...) z 10.02.2003 r. k. 9-12 a.s., pismo (...) z 18.08.2021 r. k. 31 a.s.).

Odwołujący kontynuuje zatrudnienie (bezsporne).

W dniu 19 lutego 2021r. ubezpieczony zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z wnioskiem o emeryturę. Po rozpoznaniu wniosku organ rentowy w dniu 31 marca 2021 roku wydał skarżoną decyzję znak: (...), w której przyznał M. P. emeryturę od dnia 12 lutego 2021 r. Wysokość emerytury została obliczona na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i wyniosła 1.561,80 zł. Jednocześnie organ rentowy zawiesił jej wypłatę z powodu zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia, wskazując że może być wypłacane tylko jedno świadczenie – wyższe lub wybrane przez ubezpieczonego. Wskazał również, że powodem zawieszenia wypłaty świadczenia jest kontynuowanie zatrudnienia (wniosek o emeryturę, decyzja z 31 marca 2021 r. – nienumerowane karty akt ZUS).

Powyższy stan faktyczny, który nie był sporny między stronami, Sąd ustalił na podstawie powołanych dokumentów, których wiarygodność nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana przez strony sporu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Przedmiotem sporu w toczącym się postępowaniu jest prawo ubezpieczonego do wypłaty zawieszony emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w sytuacji zbiegu tego świadczenia z emeryturą wojskową.

Sąd, analizując wskazany problem, miał na względzie, że zagadnienie pobierania zbiegających się świadczeń emerytalnych i rentowych, w tym emerytury nabywanej z powszechnego ubezpieczenia społecznego oraz wojskowej emerytury czy renty inwalidzkiej przyznawanej w oparciu o przepisy dotyczące zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, jest objęte regulacją art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r., poz. 291 – dalej jako ustawa emerytalna), który wprowadza regułę pobierania jednego świadczenia. Z tego wynika, że w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty uregulowanych w ww. ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z prawem do świadczeń przewidzianych w odrębnych przepisach z zakresu zabezpieczenia społecznego, niezależnie od ich ubezpieczeniowego czy też zaopatrzeniowego charakteru, obowiązuje ogólna zasada wypłaty jednego świadczenia. Z treści art. 95 ust. 1 i ust. 2 ustawy emerytalnej wynika nie budząca wątpliwości zasada prawa ubezpieczeniowego, zakładająca prawo do pobierania jednego świadczenia (wyższego lub wybranego przez uprawnionego) w sytuacji tzw. zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w tej ustawie, jak również w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie emerytalnej z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym, między innymi żołnierzy zawodowych. Reguła pobierania jednego świadczenia emerytalno-rentowego znalazła swoje odzwierciedlenie również w art. 7 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (tekst jedn. Dz. U. z 2020r., poz. 586 – dalej jako ustawa zaopatrzeniowa), który to przepis stanowi, iż w przypadku zbiegu prawa do emerytury lub renty przewidzianych w tejże ustawie zaopatrzeniowej z prawem do emerytury lub renty określonym w odrębnych przepisach (w szczególności w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) wypłaca się świadczenie wyższe lub wybrane przez

osobę uprawnioną, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej. Przywołane powyżej unormowania, zarówno art. 95 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jak i art. 7 ustawy zaopatrzeniowej wykluczają zatem możliwość wypłaty zbiegających się świadczeń wojskowych ze świadczeniami z ubezpieczeń powszechnych, poza wskazanymi przez ustawodawcę wyjątkowymi sytuacjami. Zasada pobierania jednego świadczenia doznaje wyjątku, między innymi w art. 96 ust. 1 ustawy emerytalnej, który w punkcie 1 odnosi się do renty inwalidy wojennego i wojskowego, którego niezdolność do pracy pozostaje w związku ze służbą wojskową, w punkcie 2 dotyczy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej pobytem w miejscach, o których mowa w art. 3 i 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2020 r., poz. 517); natomiast w punkcie 3 odnosi się do prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy, wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy lub chorobą zawodową, co znajduje rozwinięcie w art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Z kolei wyjątek od ogólnych zasad wypłacania jednego świadczenia, wynikający z art. 95 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dotyczy przypadku emerytur wojskowych obliczonych na podstawie art. 15a ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, to jest emerytury żołnierza, który został powołany do zawodowej służby wojskowej po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r. Przywołane powyżej unormowania, zarówno art. 95 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jak i art. 7 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy wykluczają możliwość wypłaty zbiegających się świadczeń wojskowych ze świadczeniami z ubezpieczeń powszechnych, poza wskazanymi wyżej wyjątkowymi sytuacjami. Wypada przy tym zaznaczyć, iż zasada prawa do pobierania tylko jednego świadczenia z zakresu zabezpieczenia społecznego nie jest nowa i została do ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przejęta z ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. Zagadnienie związane z prawem do pobierania jednego ze zbiegających się świadczeń emerytalno-rentowych zostało również omówione w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Wprawdzie w dacie, kiedy zostało złożone odwołanie, judykatura nie była w tym względzie jednolita. Między innymi w wyrokach z 4 grudnia 2013 r. (II UK 223/13, LEX nr 1394110), z 8 maja 2012 r. (II UK 237/11, OSNP 2013, nr 7-8, poz. 91) oraz z 24 maja 2012 r. (II UK 261/11, LEX nr 1227967), Sąd Najwyższy opowiedział się przeciwko możliwości jednoczesnego pobierania świadczenia wypłacanego z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz z zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Natomiast w innych orzeczeniach, szczególnie tych, na jakie powołała się strona odwołująca się w treści odwołania, wskazano że o zastosowaniu wyjątku od zasady wypłacania jednego świadczenia decyduje brak możliwości obliczenia emerytury wojskowej przy uwzględnieniu „cywilnego” stażu emerytalnego, a nie data przyjęcia żołnierza zawodowego do służby wojskowej.

Ostatecznie, rozstrzygając różne poglądy prezentowane w orzecznictwie, Sąd Najwyższy w uchwale składu 7 sędziów z dnia 15 grudnia 2021 roku (III UZP 7/21, LEX nr 3274620) wyraził pogląd, że ubezpieczonemu, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r. i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy jej wymiaru obliczoną bez uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych, z tytułu których jest uprawniony również do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez niego.

Sąd Okręgowy w przedmiotowej sprawie, uwzględniając pogląd zaprezentowany w ww. uchwale oraz dokonując wykładni językowej i systemowej przedstawionych powyżej regulacji prawnych, przyjął, iż M. P., choć nabył prawo do emerytury wojskowej, jak również emerytury z FUS z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego, to jest uprawniony do pobierania jednego z tych świadczeń. W przedmiotowej sprawie nie zostały spełnione przesłanki, umożliwiające odstępianie od ogólnej zasady wypłacania jednego świadczenia. W realiach rozpatrywanego przypadku nie znajduje zastosowania przepis art. 95 ust. 2 ustawy, z racji tego, że M. P. pozostawał w służbie wojskowej przed 2 stycznia 1999 r. i przyznane mu przez Wojskowe Biuro Emerytalne świadczenie nie zostało obliczone wedle zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Należy przy tym pamiętać, że omówione wyżej przepisy odnoszące się do wyjątków od reguły wypłacania jednego świadczenia, jako regulacje szczególne podlegają wykładni ścisłej, a ich rozszerzająca interpretacja jest niedopuszczalna.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł o oddaleniu odwołania.